

Cap a una economia de l'escassetat

L'any 1968, un petit grup de científics i polítics de diversos països es van reunir a Roma per parlar dels canvis que s'estaven produint en el planeta com a conseqüència de l'activitat humana. Van fundar l'anomenat Club de Roma que va patrocinar l'elaboració de l'informe *Els límits del creixement*, encarregat al Massachusetts Institut of Technology i publicat l'any 1972.

Fa pràcticament cinquanta anys, l'informe *El límits del creixement* ja advertia de la impossible viabilitat d'un creixement econòmic permanent de la població i dels seus consums i deixava clar que, en un planeta físicament limitat, no es podia tenir la pretensió d'augmentar sense límits l'extracció de matèries primeres, la contaminació de les aigües i l'aire o la degradació dels ecosistemes.

Des d'aquell primer informe, el Club de Roma ha anat publicant successives actualitzacions, que no han fet més que reafirmar que els estils de vida actuals estan col·lapsant les funcions ecosistèmiques i esgotant els bens no renovables sobre els quals es fonamenta l'economia i la regeneració dels sistemes vius. Més enllà dels informes i advertiments dels experts, els fets que podem observar cada dia llegint les notícies confirmen que el capitalisme globalitzat ha anat perfeccionant, al llarg de les darreres dècades, els mecanismes d'apropiació dels bens comuns - aigua, terra, energia, materials i treball humà- en benefici d'una minoria. El planeta té límits, però el capitalisme continua traient-ne profit com si no hi hagués un demà i convertint en escàs allò que podria ser suficient per a tothom si s'hagués actuat des de fa dècades limitant els abusos i repartint millor.

Malgrat les crides a fer una economia sostenible, em temo que ja hem fet tard en algunes coses i no trigarem a entrar, si és que no hi som ja, com assenyalen alguns indicis, dins d'una etapa d'escassetat. Però si aquesta escassetat la deixem en mans del capitalisme globalitzat acabarà sent utilitzada per mantenir o incrementar els nivells de desigualtat i d'injustícia. Hi ha molts sectors de l'economia que ja ensaliven pensant en els beneficis d'una economia del desastre i de l'escassetat: l'agroindústria, les empreses d'energia, les companyies subministradores d'aigua, les empreses de seguretat, les asseguradores...

Governar sempre ha estat sinònim d'administrar recursos limitats. Però ara ja no som a temps de governar allò que ens ve a sobre només amb retocs, per molt progressistes que siguin. Fan falta canvis profunds en la producció, el consum i les formes de vida. Fa falta desmuntar els lobbys i *xiringuitos* empresarials. Uns exemples clars els tenim amb els recents canvis de tarifa elèctrica. El govern està intentant desincentivar el consum en determinats trams horaris, però això no és cap solució si no s'intervé l'oligopoli elèctric i es reestructura el mercat. O en la transició cap a les renovables, que està fent proliferar projectes de parcs eòlics, sense cap mena de planificació, sense pensar quanta energia fa falta, per fer què i a costa de què.

Foto: @nellodonto.